Revisionsplan 2019

inklusive risk- och väsentlighetsanalys

INLEDNING 4

Generella iakttagelser utifrån en risk- och väsentlighetsanalys ... **4**

REVISIONSOMRÅDEN 5

GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING 6

Nämnder ... **7**

Fullmäktigeberedningar och krisledningsnämnd ... **8**

Revisionsdialog ... **8**

ÅRSBOKSLUT OCH DELÅRSRAPPORT 8

Årsbokslut - december ... **8**

Kvartalsrapport – mars ... **9**

Delårsrapport – juli ... **9**

Kvartalsrapport – september ... **9**

FÖRDJUPAD GRANSKNING/FÖRSTUDIE 9

Budgetprocessen i hälso- och sjukvården ... **9**

Kunskapsstyrning ... **9**

Patientsäkerhetsarbetet ... **10**

Ändamålsenlig finanspolicy (EXT) ... **10**

Fastighetsinvesteringarna (EXT) ... **10**

IT/informationssäkerhet ... **10**

Rutiner för köpt vård – utomläns- och utomlandsvård . **11**

Säkerhetsarbetet för muséets samlingar ... **11**

Strukturerad uppföljning tidigare granskningar ... **11**

Fullmäktigebeslut - ärendehantering ... **11**

IK-granskning av administrativa system och rutiner under löpande år ... **12**

Regionala utvecklingsnämnden (EXT)..... 12
Patientnämnden (EXT) 12
NSV-nämnden (EXT)..... 12
Inköpsnämnden (EXT)..... 12
Samverkansnämnden (EXT) 13

Bevakningar – övriga uppgifter..... 13

Bolag och förbund..... 13

Stiftelser 15

INLEDNING

Revisorerna har fullmäktiges uppdrag att årligen granska all verksamhet i Region Sörmland. Revisionsuppdraget omfattar granskning av verksamheter som sammantaget har en budgetomslutning på drygt 10 miljarder kronor och ca 8 000 anställda. Revision av de helägda bolagen genomförs av lekmannarevisor och av auktoriserade revisorer.

De förtroendevalda revisorernas och lekmannarevisorernas uppdrag följer av kommunallag, aktiebolagslag, revisionsreglemente och god revisionssed för kommunal verksamhet.

Regionens förtroendevalda revisorer, lekmannarevisorer och auktoriserade revisorer utgör den samordnade revisionen. Den samordnade revisionen är ett redskap för fullmäktiges kontroll och uppföljning inom hela regionkoncernen. Den ger också ett samlat underlag för fullmäktiges ansvarsprövning av hela verksamheten i olika organisationsformer.

Revisionskontoret biträder de förtroendevalda revisorerna i revisionen. I arbetet samverkar kontorets yrkesrevisorer med auktoriserade revisorer och extern expertis.

Revisionsprocessen omfattar hela det granskningsarbete som revisorerna gör under ett revisionsår från risk- och väsentlighetsanalysen och planeringen till bedömningar och uttalanden i revisionsberättelser/granskningsrapporter liksom fullmäktiges beslut i ansvarsfrågan.

Generella iakttagelser utifrån en risk- och väsentlighetsanalys

Under 2019 kommer revisionsuppdraget att påverkas av ett antal åtgärder och händelser som inte direkt behöver föranleda någon separat granskning. Nedanstående punkter, utan inbördes ordning, kommer däremot att finnas med som bakgrund vid våra granskningar av delårsbokslut, årsredovisning, intern kontroll med mera.

- liten marginal i budget 2019 – fortsatta budgetunderskott i hälso- och sjukvården – hög nettokostnadsutveckling – försämrad tillgänglighet - följ resultatutvecklingen för ekonomi och verksamhet
- ny organisation i och med regionbildningen och avveckling av bolag
- nya verksamheter som tillkommit i och med regionbildningen – det mesta återfinns under den nya regionala utvecklingsnämnden

- strategiska fastighetsinvesteringar – antagna 2017 – finansiering av investerings- respektive driftskostnad
- ny styrmodell – indikatorer ska fortsatt utvecklas – hur formulera god ekonomisk hushållning
- hög sjukfrånvaro i regionen och kompetensförsörjningen en fortsatt utmaning – fortsatt bevaka mätbara effekter av 10-punktsprogrammet
- beslut om oberoende av hyrpersonal 2019 – nåddes inte - mätbara effekter av fortsatta åtgärder
- förtydligande av ekonomisk styrning och uppföljning i nämnderna
- införandet av integrerat gemensamt ledningssystem – handlingsplan beslutad (LS-LED16-0675) – organisationen ska också utveckla arbetet med riskbedömningar och interna kontrollplaner
- redovisningsfrågor från redogörelsen – utveckling av kvalitet i rapportering och dokumentation - kvalitetssäkring statistik för hyrläkarkostnader/timmar, anläggningsregister med mera
- ny redovisningslag – bevaka följsamhet och effekter

REVISIONSOMRÅDEN

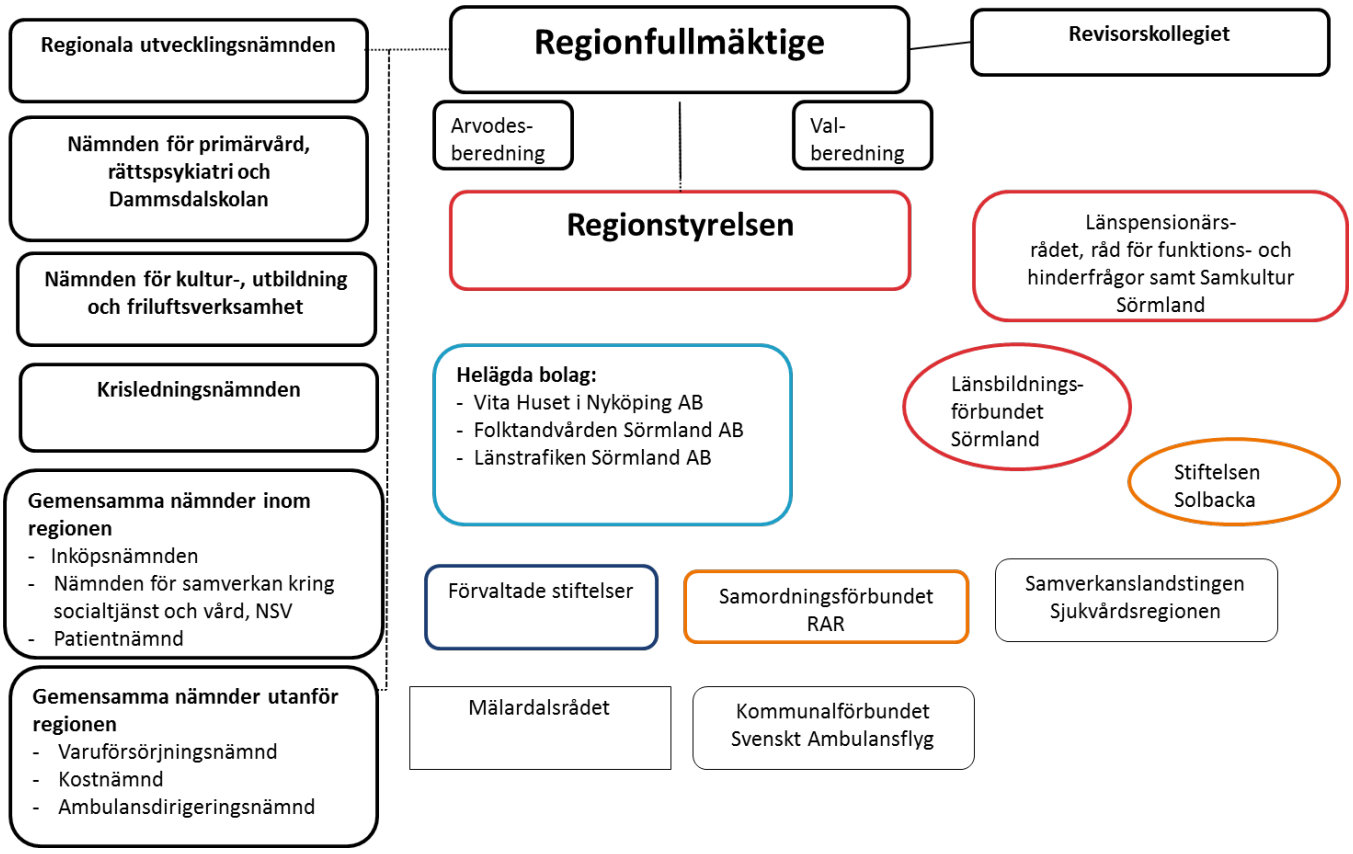
Revisorerna ska årligen pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Utgångspunkten är den budget som antagits av fullmäktige i november 2018 – *Mål och budget – 2019-2021*.

Den årliga granskningen omfattar **grundläggande granskning**, **fördjupad granskning** och **granskning av delårsrapport och årsredovisning**. Delar av den fördjupade granskningen kan komma att bedrivas som förstudier.

En **strukturerad uppföljning** sker också löpande av tidigare genomförda granskningar.

Genomgångar med samtliga nämnder planeras in hösten 2019 enligt modellen **Revisionsdialog** med förberedda frågor kring bland annat intern styrning och kontroll. **Bokslutsgenomgångar** kommer att ske under våren 2020.

Revisorerna har också **genomgångar med verksamhetsföreträdare** under året. Ibland genom verksamhetsbesök men oftast genom att bjuda in ansvariga tjänstepersoner i organisationen till ordinarie revisionssammanträden för information och ett tillfälle att ställa frågor.

GRUNDLÄGGANDE GRANSKNING

Den grundläggande granskningen består, enligt god revisionssed, av två delar:

- ✓ granskning av måluppfyllelse
- ✓ granskning av intern styrning och kontroll

Den genomförs varje år för alla nämnder. Inriktningen är att för varje nämnd och styrelse översiktligt granska och bedöma om:

- ✓ styrelsen/nämnden har uppnått fullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten, samt om verksamheterna klarar att genomföra sina uppdrag med tillgängliga resurser

- ✓ styrelsen/nämndens system för styrning, uppföljning och kontroll säkerställer en ändamålsenlig och ekonomiskt effektiv verksamhet

Den grundläggande granskningen ska vara så omfattande att den ger en stabil grund för revisorernas bedömning i revisionsberättelsen.

Nämnder

Nämnd (Verksamhet)	**Granskas av**	**Nämnd (**Verksamhet)	**Granskas av**
Regionstyrelsen	**Revisions-kontoret**	**Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård**	**Extern**
Division Kirurgi		Regional samverkan	
Division Medicin		Hjälpmedelscentralen	
Division Medicinsk Service		FoU i Sörmland Vård Omsorgs College	
Division Psykiatri och funktionshinder		**Gemensamma patientnämnden**	**Extern**
Divisionsgemensamt inklusive ledning		Gemensamma patientnämndens kansli	
Hälsoval, tandvård, övrig hälso- och sjukvård		**Regionala utvecklingsnämnden**	**Extern**
Kollektivtrafik, beställning		Hållbar Regional Utveckling inklusive Kollektivtrafik	
Regiondirektörens staber		Hälsofrämjande arbete Tillväxt och folkhälsa	
Regionservice		Serviceresor och Servicecenter Sörmland	
Region Sörmland IT		**Nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhet**	**Revisions-kontoret**
Regiongemensamt inklusive finansiering		Kultur & Utbildning inklusive Länsbibliotek Scenkonst Sörmland	
Nämnden för primärvård, rättspsykiatri och Dammsdalskolan	**Revisions-kontoret**	Sörmlands museum Sörmlands Naturbruk inklusive Ökna och Nynäs Åsa Folkhögskola	
Division Primärvård		Eskilstuna Folkhögskola	
Regionsjukhuset Karsudden		**Inköpsnämnden**	**Extern**
Dammsdalskolan		Inköpsverksamheten	

Revisionen tar löpande del av ekonomisk rapportering och protokoll från respektive nämnd ovan.

Bevakning sker också av eventuella förändringar i styrande dokument.

Genomgångar med samtliga nämnder ovan planeras in under våren 2019.

Varuförsörjningsnämnden, som också är gemensam, granskas genom de förtroendevalda revisorerna i Region Uppsala.

Kostnämnden och Ambulansdirigeringsnämnden är också gemensamma nämnder och granskas genom de förtroendevalda revisorerna i Region Västmanland.

Fullmäktigeberedningar och krisledningsnämnd

Granskning genom protokollsläsning och uppföljning mot reglemente och budget sker en gång per år för Krisledningsnämnden, Arvodesberedningen och Valberedningen.

Revisionsdialog

Genomgångar med samtliga nämnder planeras in enligt modellen för Revisionsdialog med förberedda frågor bland annat kring intern styrning och kontroll. Planeras in under hösten 2019.

ÅRSBOKSLUT OCH DELÅRSRAPPORT

Revisorerna granskar och bedömer om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ställning samt om delårsrapport och årsredovisning är upprättad i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed.

Revisorerna bedömer också om resultatet i delårsrapport och årsredovisningen är förenliga med de mål fullmäktige beslutat om, inklusive mål om god ekonomisk hushållning.

Årsbokslut - december

Avser det konsoliderade årsbokslutet för regionen liksom regionkoncernen. Avslutas med genomgång av rapporten ”Revisorernas redogörelse” med regionstyrelsens presidium, samtliga gruppledare och tjänstemannaledningen och underskrift av revisionsberättelse.

Kvartalsrapport – mars

Avser granskning av kvartalsrapport per mars. Här finns inget lagkrav på vad som ska granskas och hur det ska rapporteras. Övergripande kommer vi att titta på rapporteringen till fullmäktige och om den ger information enligt gällande reglemente för planering och uppföljning. Ingen muntlig rapportering planeras vid fullmäktiges sammanträde den 11 juni. Däremot översiktlig rapportering i Nyhetsbrevet till samma sammanträde.

Delårsrapport – juli

Regionens lagstadgade delårsrapportering sker per juli månad. Revisorerna avlämnar en skriftlig bedömning till fullmäktige 22 oktober då också muntlig avrapportering sker.

Kvartalsrapport – september

Kvartalsrapporten för september behandlas inte i fullmäktige enligt reglementet för planering och uppföljning utan går enbart till regionstyrelsen – under december.

FÖRDJUPAD GRANSKNING/FÖRSTUDIE

Fördjupade granskningar genomförs där riskanalysen visar på stora risker och där revisorerna bedömer att den grundläggande granskningen inte är tillräcklig. Fördjupade granskningar inleds ofta med att en förstudie sker. Områden där upphandling ska genomföras alternativt har genomförts är markerade med (EXT).

Budgetprocessen i hälso- och sjukvården

Förändringar på området ledde 2018 till att upphandling sattes på vänt. Under 2019 ska området fortsatt följas för att bedöma vilka effekter vidtagna åtgärder får:

- ✓ Vårdkartan
- ✓ Effekter åtgärder/kapitaltillskott
- ✓ Budgetposter har flyttats

Nytt beslut om eventuell upphandling tas senare under året/inför plan 2020.

Kunskapsstyrning

En förstudie ska göras för att se hur arbetet med kunskapsstyrning är organiserat. Nytt beslut efter förstudie av om/när granskning ska göras av om regionstyrelsen respektive nämnden för primärvård, rättspsykiatri och Dammsdalskolan säkerställer en tillfredsställande

styrning och kontroll över kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvårdsverksamheten. I begreppet kunskapsstyrning ingår bland annat att inhämta ny kunskap, att implementera nya behandlingsmetoder samt att utmönstra gamla behandlingsmetoder, omfattar även omvårdnadsområdet. En förutsättning för likvärdig vård.

Patientsäkerhetsarbetet

En granskning ska genomföras av regionens övergripande arbete med patientsäkerhetsfrågor. Revisionsfrågor beslutas senare.

Ändamålsenlig finanspolicy (EXT)

Enligt kommunallagen finns det krav på att det ska finnas fastställda riktlinjer för hur placeringsmedel ska förvaltas avseende risk och avkastning. Verksamheten ska vara affärsmässig men den får inte vara spekulativ. Uppföljning och rapportering ger regionen information om de placerade medlens avkastning och risk samt uppfyllande av förvaltningsmålet. Detta ger möjligheten att ta åtgärder vid eventuella avvikelser.

- ✓ Är regionens finanspolicy ändamålsenlig?
- ✓ Hur säkerställer regionen följsamhet mot beslutat finanspolicy?
- ✓ Hur hanteras risker inom området? Hur fungerar den interna kontrollen?
- ✓ Finns det en tillräcklig uppföljning och rapportering till den politiska ledningen?

Finanssamarbetet med Region Örebro och Region Västmanland kan påverka granskningens innehåll och inriktning.

Fastighetsinvesteringarna (EXT)

Fortsatt verifiera att de strategiska fastighetsinvesteringarna hanteras enligt plan och med god intern kontroll. En upphandling ska genomföras av en granskning som ska verifiera två större projekt som är klara och övergått i förvaltning, det vill säga hela processen. Vilka investeringsprojekt som ska ingå beslutas i samband med att förfrågningsunderlaget tas fram, (alternativ: Muséet/MSE/KSK/NLN).

IT/informationssäkerhet

Fortsatt följa området under året – eventuell förstudie. Området delvis granskat under 2018 via Skyddade personuppgifter. Av svaret på den rapporten framgår att nya styrdokument ska tas fram på området.

Inspel har också kommit från andra regioner, som deltagit i processen med upphandling av Framtidens vårdinformationsstöd, om gemensam granskning av genomförd upphandling.

Rutiner för köpt vård – utomläns- och utomlandsvård

Granskning av rutiner för köpt vård – nationella överenskommelser. Regionen köper utomlänsvård för cirka 849 mnkr per år (ÅR 2018). Intern kontrollgranskning av hur budgetering sker, tillämpning av rutiner och riktlinjer. Är ansvarsfördelning, delegationer och behörigheter tydliga i systemen och processerna? Finns det rutiner att säkerställa att fakturering är korrekt? Vilka kontroller görs mot överenskommelser? På vilket sätt säkerställs att leverantörsfakturor är korrekt debiterade?

Säkerhetsarbetet för muséets samlingar

En granskning av på vilket sätt nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhet säkerställer spårbarhet (registrering/inventering), arbete mot stöld och skadegörelse både inre och yttre hot samt förebyggande arbete mot förstörelse och katastrof (typ brand, skadedjur etcetera) för muséets samlingar.

Strukturerad uppföljning tidigare granskningar

För ett urval av granskningar sker skriftlig uppföljning av vad som hänt med revisorernas synpunkter. Sammanställning sker sedan av detta för ställningstagande kring om/när uppföljande granskning ska ske. Avstämning sker kontinuerligt med revisionskollegiet.

Rapporter som beslutats att följa upp under året:

- ✓ Tillgänglighet för kroniskt sjuka (2015)
- ✓ Landstingets konst – styrning och kontroll för förvaltning samt beslut om inköp vid nybyggnation (2015)
- ✓ SIP, Samordnad individuell planering (2017)

Fullmäktigebeslut - ärendehantering

Revisorerna gör årligen uppföljning av hur fullmäktigebeslut hanteras och rapporteras inom ramen för den grundläggande granskningen per nämnd.

IK-granskning av administrativa system och rutiner under löpande år

Ett arbetssätt med granskning av den löpande redovisningen har använts sedan år 2009. Denna föreslås även i årets plan. Det vill säga en granskning av underlag och rutiner för den löpande redovisningen genomförs under perioden juni-augusti. Frågeställningar kan tas i samband med att rapporten är ute på faktaavstämning och granskning kan i stor utsträckning ske utan att berörd personal behöver vara på plats.

Granskningen sker processinriktat utifrån ”en region”. Fullständig inriktning och vilka nämnder/verksamheter som ska ingå beslutas senare.

Regionala utvecklingsnämnden (EXT)

Upphandling ska göras på samma sätt som för de övriga gemensamma nämnderna (NSV, PN och Inköp). Den grundläggande granskningen är viktig första åren för att säkerställa att den nya nämnden följer riktlinjer och rutiner för planering, rapportering, uppföljning och styrning samt avgränsning mot regionstyrelse och regionfullmäktige.

Patientnämnden (EXT)

PwC har granskningsuppdraget. Gemensam nämnd med länets kommuner. Revisionskontoret stämmer av med PwC kring granskningarna utifrån det årsavtal som finns. Årsavtalet löper år 2018 – 2020 med möjlighet till förlängning till år 2022.

PwC och regionens revisionskontor återkommer med mer detaljerat förslag efter sin planeringsträff.

NSV-nämnden (EXT)

PwC har granskningsuppdraget. Gemensam nämnd med länets kommuner. Revisionskontoret stämmer av med PwC kring granskningarna utifrån det årsavtal som finns. Årsavtalet löper år 2018 – 2020 med möjlighet till förlängning till år 2022.

PwC och regionens revisionskontor återkommer med mer detaljerat förslag efter sin planeringsträff.

Inköpsnämnden (EXT)

PwC har granskningsuppdraget. Gemensam nämnd med Region Västmanland.

Revisionskontoret stämmer av med PwC kring granskningarna utifrån det årsavtal som finns. Årsavtalet löper år 2018 – 2020 med möjlighet till förlängning till år 2022.

PwC och regionens revisionskontor återkommer med mer detaljerat förslag efter sin planeringsträff.

Samverkansnämnden (EXT)

En gemensam granskning inom Uppsala-Örebro sjukvårdsregion har diskuterats men ännu ej beslutats. Förslag till granskningsprojekt kommer att diskuteras vid en konferens för sjukvårdsregionens revisorer 24-25 september 2019.

Bevakningar – övriga uppgifter

Löpande följa resultatutvecklingen för ekonomi och verksamhet för regionen via månadsrapporterna

Intern genomgång av regionens budget

Redovisningsfrågor från redogörelsen och följsamheten till den nya redovisningslagen följs upp i samband med delårsrapport juli samt årsbokslut

Bjuda in verksamhetsföreträdare:

- ✓ **hälso- och sjukvårdsdirektör angående aktuellt läge för hälso- och sjukvården och arbetet med vårdkartan**
- ✓ **tjänsteperson fastighetsinvesteringar**
- ✓ **budgetchef angående styrmodell**
- ✓ **tjänsteperson regional utvecklingsnämnd och kollektivtrafik**
- ✓ **tjänsteperson enheten för hållbar utveckling angående hållbarhetsprogrammet**

Följa arbetet med folkhälsoanalys som Division Psykiatri och funktionshinder ska starta med koppling mot jämlikhet i hälsa

Bevaka beslut med anledning av lagändringar i Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk 1 januari 2019. Regioner ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.

Bevaka utveckling av internkontroll av områdena säkerhet, beredskap, kontinuitet och civilt försvar under 2019

Bolag och förbund

Bolag

Förtroendevald revisor i bolagen (lekmannarevisor) avger en granskningsrapport och eventuellt en granskningsredogörelse. Två

bolag kvarstår från den tidigare koncernen: moderbolaget Vita Huset i Nyköping AB och Folktandvården Sörmland AB.

Gustaf Wachtmeister är vald som ordinarie lekmannarevisor i båda bolagen med Torgerd Jansson som ersättare i Vita Huset och Thomas Jansson som ersättare i Folktandvården. Vid granskning och upprättande av rapporten biträds lekmannarevisorn för närvarande av revisionskontoret. Auktoriserad revisor i bolagen är Robert Söderlund, PwC.

Till både revisionskontoret och lekmannarevisor skickas protokollen löpande från bolagens styrelsemöten så att bolagens verksamhet och resultat kan följas kontinuerligt. Två träffar med auktoriserad revisor, styrelseordförande, vd och ekonomichef genomförs för respektive bolag. En under våren, som innebär en slutrevision av föregående år och en på hösten då en dialog sker kring årets planerade granskningsinsats. Granskningsinsatserna planeras samordnat med auktoriserad revisor.

Ett antal bolag har tillkommit i och med regionbildningen. Det är dels helägda Länstrafiken Sörmland AB där Gustaf Wachtmeister valts till lekmannarevisor. Johanna Eklöf, EY, är auktoriserad revisor.

Dels är det ett antal delägda bolag: Nyköping-Östgötalänken AB, Länstrafiken Mälardalen AB, Sörmlands turismutveckling AB (STUA), Almi Företagspartner Stockholm Sörmland AB. För Nyköping-Östgötalänken AB och Länstrafiken Mälardalen AB väljs lekmannarevisorer. Valen från tidigare mandatperiod är det som än så länge är registrerat hos Bolagsverket. Vi bevakar framtida val.

Regionen är också delägare i AB Transitio (5 %) och Samtrafiken i Sverige AB (2 %). Region Sörmland ska utse en ordinarie lekmannarevisor för verksamhetsåren 2019-2022 i Transitio AB. Ett valärende kommer upp i regionfullmäktige den 11 juni 2019. Region Sörmland utser tillsammas med Region Uppsala, Västernorrland, Kronoberg och Skåne. Enligt uppgift från vd i Transitio så kommer en person från den nuvarande/avlämnande gruppen att säkerställa avlämning till den nya gruppen så snart alla namn finns på plats.

Förbund

För Finansiella samordningsförbundet RAR säger förbundsordningen att en revisor ska utses av vardera Försäkringskassan och Nyköpings kommun. De valda revisorerna har rätt att upphandla sakkunnigt biträde som ska biträda dem i revisionsarbetet.

Regionstyrelsen valde i mars 2019 Gustaf Wachtmeister till revisor och Torgerd Jansson till revisorsersättare i Länsbildningsförbundet Sörmland för perioden till och med 31 december 2022. Uppdraget är inte reglerat i kommunallagen.

Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg bildades av landets samtliga regioner under 2015/2016. Förbundet granskas av två förtroendevalda revisorer som utsetts av förbundets fullmäktige.

Stiftelser

Större stiftelser revideras av extern auktoriserad revisor, för vissa stiftelser tillsammans med förtroendevald revisor. De mindre stiftelserna ingår i den bokslutsrevision som utförs inom respektive nämnd. Regionen köper sedan år 2012 tjänsten för administration av stiftelserna från Nordea. Nordea upprättar årsredovisningar för stiftelserna.

För donationsfonder har gränsen när bokföringsskyldighet inträder höjts från tio prisbasbelopp till ett fast belopp på en och en halv miljon kronor[1]. Att förutsättningar har förändrats genom lagändringen kan utgöra saklig grund för att stiftelsen inte längre är skyldig att ha godkänd eller auktoriserad revisor.

Idag har följande stiftelser auktoriserad revisor, Robert Söderlund, PwC: Stiftelsen F Folkskolläraren G Pettersson och hans hustrus minne, Mälarsjukhusets stiftelse för stöd till patienter och Einar och Nora Englunds stiftelse samt Stiftelsen Solbacka. Det är oklart vad som gäller för Landsantikvariens lönefond och Syskonen Wesséns minne.

Förtroendevalda revisorer

I Stiftelsen Solbacka är Robert Söderlund PwC vald auktoriserad revisor. Till stiftelsen väljs också förtroendevalda revisorer av Regionfullmäktige. Dessa är Gustaf Wachtmeister och Kjell Ericson som ordinarie och Torgerd Jansson och Thomas Jansson som ersättare. Uppdraget är inte reglerat i kommunallagen.

För övriga donationsfonder och stiftelser som förvaltas av Region Sörmland är Gustaf Wachtmeister vald som ordinarie med Torgerd Jansson som ersättare av fullmäktige. Gustaf Wachtmeister är också registrerad hos Länsstyrelsen.

[1] Bokföringslagen (1999:1078) kap 2 § 3